

REGERINGSKANSLIET

Promemoria

2017-03-20

Justitiedepartementet

EU-enheten

EU-nämnden
Riksdagen

Kopia: Justitiekortet
Kopia: Socialförsäkringsutskottet
Kopia: Civilutskottet
Kopia: Konstitutionsutskottet

Kommenterad dagordning för rådets möte för rättsliga och inrikes frågor (RIF) den 27–28 mars 2017

INRIKES FRÅGOR

1. Godkännande av dagordningen (*Sr Johansson, Sr Ygeman*)

Se bifogad preliminär dagordning.

Lagstiftningsöverläggningar

2. (ev.) Godkännande av A-punktlisten (*Sr Johansson, Sr Ygeman*)

Det har ännu inte presenterats någon A-punktlista.

3. Reformering av det gemensamma europeiska asylsystemet och vidarebosättning (*Sr Johansson*)

- a) Dublin: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (omarbetning) (första behandlingen)**

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Faktapromemoria 2015/16:FPM94, kommissionens förslag KOM(2016)270.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 3 juni 2016, den 7 oktober 2016 och den 2 december 2016.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:
Tjänstemannainformation till socialförsäkringsutskottet den 19 maj 2016 samt överläggning med socialförsäkringsutskottet den 26 maj 2016.
Tjänstemannainformation den 24 november 2016 och information till socialförsäkringsutskottet den 1 december 2016 samt överläggning med socialförsäkringsutskottet den 2 februari 2017.

Bakgrund

Förslaget till revidering av Dublinförordningen är ett av flera lagstiftningsförslag som ingår i reformen av det gemensamma asylsystemet som kommissionen presenterat under våren och sommaren 2016. Kommissionen presenterade förslaget till revidering av Dublinförordningen den 4 maj 2016.

Förhandling i rådsarbetsgrupp påbörjades i maj 2016. Förslaget har i princip gått igenom en gång. Fortsatt djup oenighet råder bland medlemsstaterna om kommissionens förslag till en automatisk och tvingande omfördelning av asylsökande och om vad solidaritet är. I Europeiska rådets ordförandeslutsatser den 9 mars 2017 understryks återigen vikten av att EU under det nuvarande ordförandeskapet når resultat och konsensus när det gäller den gemensamma asylpolitiken, inklusive ett system som kan stå emot framtida kriser. Något reviderat förslag har inte presenterats.

b) Mottagningsvillkor: Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om normer för mottagande av personer som ansöker om internationellt skydd (omarbetning) (första behandlingen)

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Fakta-PM 2015/16:FPM129, kommissionens förslag KOM (2016)465.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 7 oktober inför rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF-rådet) den 13-14 oktober 2016 samt den 2 december inför RIF-rådet den 8-9 december 2016.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:
Överläggning med socialförsäkringsutskottet den 22 september 2016.
Tjänstemannainformation till socialförsäkringsutskottet den 24 november 2016.

Information till socialförsäkringsutskottet den 1 december inför RIF-rådet den 8-9 december 2016. Överläggning med socialförsäkringsutskottet den 2 februari 2017.

Bakgrund

Kommissionen antog den 13 juli 2016 ett förslag om reviderat mottagandedirektiv. Förslaget syftar till att ytterligare harmonisera mottagandeförhållandena inom EU, minska incitamenten för sekundära förflyttningar samt tidigarelägga de sökandes tillträde till arbetsmarknaden.

Kommissionen föreslår bland annat krav på att medlemsstaterna ska beakta de normer för mottagandeförhållanden som tagits fram på EU-nivå i syfte att säkerställa att alla asylsökande får en värdig behandling. För att motverka sekundära förflyttningar föreslås möjligheter att sätta in ytterligare restriktioner i de sökandes rörelsefrihet liksom strikta konsekvenser om restriktionerna inte respekteras. För att förbättra de sökandes möjligheter att bli självförsörjande och integreras vill kommissionen att sökande tidigare ska få tillträde till arbetsmarknaden.

Förhandlingar på rådsarbetsgruppsnivå påbörjades i september 2016 och man är nu inne på den andra genomgången av förslaget. Vid rådsmötet för rättsliga och inrikes frågor den 13-14 oktober samt den 8-9 december 2016 gavs en lägesrapport om förhandlingen av kommissionens förslag till reviderat mottagandedirektiv och detsamma är att vänta vid rådsmötet den 27-28 mars 2017.

- c) **Normer för internationellt skydd: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om normer för när tredjelandmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet och om ändring av rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandmedborgares ställning (första behandlingen)**

Avsikten med behandlingen i rådet

Lägesrapport

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Fakta-PM 2015/16:FPM130, kommissionens förslag KOM(2016) 466 final.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Den 7 oktober inför rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF-rådet) den 13-14 oktober 2016 samt den 2 december inför RIF-rådet den 8-9 december 2016.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Överläggning med socialförsäkringsutskottet den 22 september 2016.

Tjänstemannainformation till socialförsäkringsutskottet den 24 november 2016.
Information till socialförsäkringsutskottet den 1 december inför RIF-rådet den 8-9 december 2016. Överläggning med socialförsäkringsutskottet den 2 februari 2017.

Bakgrund

Kommissionen antog den 13 juli 2016 ett förslag om skyddsgrundsförordning. Förordningen avses ersätta det nuvarande skyddsgrundsdirektivet. Förslaget syftar till en ökad harmonisering mellan medlemsstaterna när det gäller bedömningar av asylansökningar och innehållet i ett beviljat skydd. Förslaget innehåller vissa förtydliganden av kriterierna för skyddsbehov och uteslutande samt krav på att medlemsstaterna ska beakta analyser som föreslås tas fram med stöd av det europeiska stödkontoret för asylfrågor. Tydligare krav på omprövning av skyddsbehovet införs. Vilka rättigheter och skyldigheter de som beviljats internationellt skydd har utvecklas och förtydligas. Det fastställs bl.a. att flyktingar ska beviljas uppehållstillstånd i tre år och alternativt skyddsbehövande i ett år.

Förhandlingar på rådsarbetsgruppsnivå påbörjades under hösten 2016 och man har nyligen avslutat den tredje genomgången av förslaget. Vid rådsmötet för rättsliga och inrikes frågor den 13-14 oktober samt den 8-9 december 2016 gavs lägesrapporter om förhandlingen av kommissionens förslag och detsamma är att vänta vid rådsmötet den 27-28 mars 2017.

d) Förfarande: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av ett gemensamt förfarande för internationellt skydd i unionen och om upphävande av direktiv 2013/32/EU (första behandlingen)

Avsikten med behandlingen i rådet

Lägesrapport

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Fakta-PM 2015/16:FPM131, kommissionens förslag KOM(2016)467

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Den 7 oktober inför rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF-rådet) den 13-14 oktober 2016 samt den 2 december inför RIF-rådet den 8-9 december 2016.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:

Överläggning med socialförsäkringsutskottet den 22 september 2016.

Tjänstemannainformation till socialförsäkringsutskottet den 24 november 2016.

Information till socialförsäkringsutskottet den 1 december inför RIF-rådet den 8-9 december 2016. Överläggning med socialförsäkringsutskottet den 2 februari 2017.

Bakgrund

Kommissionen antog den 13 juli 2016 ett förslag till asylprocedurförordning. Förordningen avses ersätta det nuvarande asylprocedurdirektivet. Förslaget syftar till att etablera ett enhetligt förfarande för internationellt skydd som är effektivt, rättvist och balanserat.

Kommissionen föreslår bl.a. fler och kortare tidsfrister för myndigheternas handläggning av ärenden. Utöver nuvarande tidsfrist för registrering av en ansökan införs en tidsfrist för när en ansökan därefter ska lämnas in. Tidsfrister införs också i överprövningsförfarandet. Sökandes skyldighet att stanna kvar i den prövande medlemsstaten och att samarbeta med myndigheterna förtydligas. Det blir obligatoriskt för de prövande myndigheterna att använda påskyndade förfaranden i vissa fall. Garantierna för de sökande stärks när det gäller rätten till information och till rättsligt biträde. Garantierna för barn stärks bl.a. genom tidsfrister för förordnande av företrädare och krav på tillsyn över företrädarna.

Förhandlingar på rådsarbetsgruppsnivå påbörjades under hösten 2016. Den första genomgången av förslaget har ännu inte avslutats. Vid rådsmötet för rättsliga och inrikes frågor den 13-14 oktober samt den 8-9 december 2016 gavs lägesrapporter om förhandlingen av kommissionens förslag och detsamma är att vänta vid rådsmötet den 27-28 mars 2017.

- e) **Eurodac: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av [förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat], för identifiering av tredjelandsmedborgare eller statslösa personer som vistas olagligt, och för när medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheter och Europol begär jämförelser med Eurodacuppgifter för brottsbekämpande ändamål (omarbetning) (första behandlingen)**

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument:

Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument:

Fakta-PM 2015/16:FPM96

Kommissionens förslag till förordning COM (2016)272

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 3 juni, 7 oktober och 2 december 2016.

Tidigare behandlad i socialförsäkringsutskottet: Överläggning den 26 maj, 1 december 2016 samt information lämnad den 2 februari 2017. Tjänstemannainformation den 19 maj och 24 november 2016.

Bakgrund

Eurodac är en EU-gemensam databas med fingeravtryck, som skapats för att hjälpa till att fastställa vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en asylansökan. Den 4 maj 2016 presenterade kommissionen ett förslag om en revidering av Eurodacförordningen. Förslaget innebär att Eurodac, förutom att bidra till det praktiska genomförandet av Dublinförordningen, även ska bidra till kontroll av olaglig invandring och underlätta återvändande. Eurodac föreslås på så sätt få ett bredare användningsområde än tidigare. Förslaget innebär att information om bland annat fingeravtryck och ansiktsbild kommer att lagras och jämföras för personer som ansöker om asyl, grips i samband med att de olagligen passerar EU:s yttre gräns eller uppehåller sig olagligen i en medlemsstat.

Vid rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF-rådet) den 8-9 december 2016 antogs en partiell allmän inriktning som gav ordförandeskapet mandat till att inleda förhandlingar med Europaparlamentet. Den partiella allmänna inriktningen innefattade (utöver kommissionens ursprungliga förslag, se FaktaPM 2015/16:FPM96) en till viss del förenklad tillämpning och utökad tillgång till Eurodac för brottsbekämpande myndigheter för att mer effektivt kunna förebygga, upptäcka och utreda terrorbrott eller andra allvarliga brott.

De delar av texten som har koppling till övriga förslag inom det gemensamma europeiska asylsystemet, exempelvis förslaget till reviderad Dublinförordning, och bestämmelser rörande interoperabilitet med andra informationssystem som SIS (Schengen Information System) och VIS (Visa Information System) är inte del av den partiella allmänna inriktningen. Vad avser frågan om interoperabilitet har kommissionen tillsatt en särskild expertgrupp som har i uppdrag att se över interoperabilitetsfrågor mellan olika informationssystem. En fråga som återstår rör alfanumerisk data (bokstäver, siffror, tecken) och om detta ska vara sökbar för brottsbekämpande myndigheter och för Europol. Om detta införs kommer det att bli möjligt för dessa myndigheter att göra sökningar inte enbart utifrån fingeravtryck utan även på namn, födelsetid, nationalitet, ålder m.m. Ordförandeskapet inväntar en bedömning från Europeiska byrån för den operativa förvaltningen av stora it-system inom området frihet, säkerhet och rättvisa (eu-LISA), som beräknas bli klar i slutet på mars.

Europaparlamentet lämnade sin rapport i februari. I rapporten framgår bl.a. att Europaparlamentet ställer sig bakom kommissionens förslag om att åldern för fingeravtrycksinhämtning hos barn bör sänkas till sex år. Europaparlamentet föreslår ändringar som ska säkerställa att Europol får en förenklad tillgång till Eurodac. Europaparlamentet anser också att brottsbekämpande myndigheter och Europol ska få möjligheter att göra sökningar i Eurodac baserat på alfanumerisk data.

f) Easo: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska unionens asylbyrå och om upphävande av förordning (EU) nr 439/2010 (första behandlingen)

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: COM (2016)271, Fakta-PM 2015/16:FPM95

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 3 juni, 7 oktober och 2 december 2016.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:
Tjänstemannainformation till socialförsäkringsutskottet den 19 maj 2016 samt överläggning med socialförsäkringsutskottet den 26 maj 2016.
Tjänstemannainformation till socialförsäkringsutskottet den 24 november och information den 1 december 2016. Överläggning med socialförsäkringsutskottet den 2 februari 2017.

Bakgrund

Förslaget till ny förordning om Europeiska unionens myndighet för asylfrågor är ett av flera lagstiftningsförslag som ingår i reformen av det gemensamma asylsystemet som kommissionen presenterade under våren och sommaren 2016. Förslaget till ny EUAA-förordning (European Union Agency for Asylum) presenterades den 4 maj 2016.

Förhandlingarna inleddes sommaren 2016 och förslaget har behandlats såväl i rådsarbetsgrupp, på rättsrådgivarnivå, i Coreper samt på rådet för rättsliga och inrikes frågor. Den 20 december 2016 nåddes en partiell allmän inriktning i Coreper avseende EUAA. Den allmänna inriktningen innefattar alla delar i förslaget som inte hänvisar till andra rättsakter som ingår i det gemensamma europeiska asylsystemet. Undantagna är de delar som hänför sig till eller direkt hänvisar till förslaget om reviderad Dublinförordningen, särskilt rörande omfördelning av asylsökanden (artikel 2, 16, 32), förslaget om ett ramverk för vidarebosättning (artikel 35) och EUAA:s roll att se över listan över säkra ursprungsländer och säkra tredje länder (artikel 11).

Syftet med kommissionens förslag är att stärka det praktiska samarbetet inom unionen och främja en enhetlig tillämpning av de gemensamma reglerna. I förhållande till det ursprungliga förslaget innebär den allmänna inriktningen väsentligen att det har förtydligats att det är kommissionen som är fördragets väktare och att myndigheten inte ska ta över kommissionens centrala uppgifter. Det har även förtydligats att de rekommendationer och riktlinjer som myndigheten ska utfärda inte kommer att vara bindande för medlemsstater och dess myndigheter och domstolar utan vägledande. De delar som under förhandlingarna framför allt har varit kontroversiella har rört

övervakning och utvärdering av medlemsstaternas asyl- och mottagningssystem. Ett flertal medlemsstater har varit emot ett utökat mandat i de delarna och förslaget att myndigheten ska utvärdera medlemsstaternas asylmottagning har tagits bort under förhandlingarna. Sverige har fått gehör för våra ståndpunkter. Förhandlingar med Europaparlamentet pågår för närvarande.

- g) **Vidarebosättningsprogram: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en unionsram för vidarebosättning och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 516/2014 (första behandlingen)**
= **Lägesrapport**

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Fakta-PM 2015/16: FPM 122, kommissionens förslag KOM(2016)468

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 7 oktober 2016 inför RIF den 13-14 oktober 2016 och den 2 november inför RIF den 8-9 december 2016.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:
Överläggning med socialförsäkringsutskottet den 22 september 2016.
Tjänstemannainformation till socialförsäkringsutskottet den 24 november 2016.
Överläggning med socialförsäkringsutskottet den 1 december inför RIF den 8-9 december 2016. Överläggning med socialförsäkringsutskottet den 2 februari 2017.

Bakgrund

Kommissionen antog den 13 juli 2016 ett förslag om förordning om ett EU-gemensamt system för vidarebosättning och förslag om ändring av förordningen om asyl-, migrations-, och integrationsfonden. Förslaget syftar till att etablera en ram för EU:s politik för vidarebosättning.

Förslaget innebär en mer sammanhållen handläggningsprocess kring vidarebosättning och en mer sammanhållen ansats gentemot de stora värdländerna. Förslaget innehåller inga bestämmelser som tvingar en EU-medlemsstat att ta en viss andel av en EU-gemensam vidarebosättningskvot. Men det föreslås att genomförandebefogenheter ges till rådet som i ett årligt separat beslut, efter förslag från kommissionen, ska fastställa en EU-gemensam kvot och medlemsstaternas andelar i denna, liksom övergripande geografiska prioriteringar. Kommande rådsbeslut kan leda till att en medlemsstat måste ta emot kvotflyktingar.

Viktiga delar i förslaget är att förutom flyktingar och skyddsbehövande ska även internflyktingar kunna omfattas av vidarebosättning. Ett standardförfarande respektive

ett påskyndat förfarande för vidarebosättning och regler om uteslutandegrunder föreslås. Det inrättas en högnivåkommitté, ledd av kommissionen, som ska ge politisk vägledning vid genomförandet av det gemensamma arbetet.

Förhandlingar på rådsarbetsgruppsnivå inleddes i december 2016 och man är nu inne på den andra genomgången av förslaget.

Vid rådsmötet för rättsliga och inrikes frågor den 13-14 oktober 2016 hölls en riktlinjedebatt om kommissionens förslag till vidarebosättningsramverk. Ett flertal medlemsstater gav generellt stöd till förslaget men betonade att systemet ska bygga på frivillighet från medlemsstaterna. Vid rådsmötet den 8-9 december 2016 gavs en lägesrapport om förslaget och detsamma är att vänta vid rådsmötet den 27-28 mars 2017.

4. It-åtgärder i samband med gränsförvaltning (*Sr Ygeman*)

- a) **EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias): Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) (första behandlingen)**

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument:

Fakta-PM "Förordning om ett europeiskt system för reseinformation och inresetillstånd" (2016/17:FPM33)

KOM (2016)731 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett europeiskt system för reseinformation och inresetillstånd

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:
Överläggning med justitieutskottet 21 februari 2017.

Bakgrund

Kommissionen presenterade i november 2016 ett förslag om upprättande av ett europeiskt system för reseinformation och inresetillstånd (ETIAS). Systemet inrättas i syfte att möjliggöra en obligatorisk förhandskontroll av alla viseringsfria tredjelandsmedborgare innan inresa i Schengenområdet för bedömning om den resande enligt vissa kriterier skulle kunna utgöra en risk för Schengenområdet. Den information som den resande lämnar elektroniskt vid ansökningstillfället ska bland annat granskas genom att automatiska sökningar görs i olika EU-databaser för att fastställa om angiven identitet och resedokument stämmer överens, om personen är

efterlyst, har meddelats inreseförbud eller om det finns information som tyder på att resenären kommer att stanna längre inom Schengenområdet än tillåtet.

Förslaget har förhandlats i rådsstrukturen sedan december 2016 och rådsarbetsgruppen avslutade nyligen en första genomläsning av förslaget.

b) In- och utresesystemet

- i) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandssmedborgare som passerar Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011 (första behandlingen)**
- ii) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2016/399 vad gäller användningen av in- och utresesystemet (första behandlingen)**
- = Lägesrapport**

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument:

6572/17 FRONT 92 VISA 71 CODEC 246 COMIX 145
Fakta-PM Förordning om inrättande av ett in- och utresesystem (Smarta Gränser)
2015/16:FPM77

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden:

15 april, 7 oktober och 2 december 2016.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:

Information till justitieutskottet 14 april, 6 oktober och 1 december 2016. Överläggning med Justitieutskottet 10 november 2016.

Bakgrund

Förslaget om ett in- och utresesystem (Entry Exit System – EES) presenterades av kommissionen den 6 april 2016 och har sedan dess förhandlats i rådsstrukturen fram till mars 2017 då det maltesiska ordförandeskapet sökte och gavs mandat till att inleda förhandlingar med Europaparlamentet. Ordförandeskapets ambition är att tillmötesgå rådets uppmaning från december 2016 om att i juni 2017 nå en samsyn gällande EES.

Förslaget består av två delar, en förordning om ett elektroniskt in- och utresesystem för tredjelandsmedborgare, kompletterat med ett förslag om ändringar i EU:s gränskodex till följd av in- och utresesystemet. Driftsättning av systemet beräknas ske under 2020.

Frågor som särskilt diskuterats i rådet har berört personkretsens omfattning (vilka som ska registreras), hur bilaterala viseringsfrihetsavtal från tiden före Schengen-samarbetet ska hanteras, urvalet av biometri som ska lagras i systemet, systemet, tillgång för brottsbekämpande tillika migrationsmyndigheter, samt vilka länder som ska införa EES vid driftstart.

5. Övriga frågor

= **Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag (Sr Johansson, Sr Ygeman)**

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag.

Bakgrund

Ordförandeskapet har ännu inte meddelat något om dagordningspunktens innehåll.

Icke lagstiftande verksamhet

6. Godkännande av A-punktlistan (Sr Johansson, Sr Ygeman)

Det har ännu inte presenterats någon A-punktlista.

7. Migrationspolitik: Genomförande¹ (Sr Johansson)

a) Yttre aspekter

i) **Maltaförklaringen av den 3 februari 2017**

ii) **Resultat av mötet mellan höga tjänstemän om den gemensamma handlingsplanen från Valletta, den 8–9 februari 2017**

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet följt av ett åsiktsutbyte.

Dokument: 7110/17 JAI 208 ASIM 24 RELEX 216 FRONT 109 COMIX 179 (bifogas)

1. Undantagsvis i närvaro av de Schengenassocierade staterna.

Tidigare dokument: Maltadeklarationen av Europeiska rådets medlemmar avseende den externa dimensionen av migration och den efterföljande genomförandeplanen, gemensamma slutsatser från möte mellan högre tjänstemän i Valletta, Fakta-PM 2016/17: FPM 72, den Höga representantens och kommissionens gemensamma meddelande om migration längs den centrala Medelhavsrutten (JOIN 2017) 4 slutlig.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: den 8 mars inför Europeiska rådets möte den 9-10 mars.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: i utrikesutskottet den 2 mars inför FAC 6 mars.

Bakgrund

Ordförandeskapet har aviserat att Maltadeklarationens genomförandeplan om migration längs den centrala Medelhavsrutten kommer att hanteras inom IPCR-mekanismen (EU Integrated Political Crisis Response). Vid rådets möte för inrikes och rättsliga frågor den 27-28 mars inbjuds ministrarna att lämna synpunkter på bl.a. åtgärder som går ut på att stödja IOM att öka sina insatser med inriktning på assisterat frivilligt återvändande, bistå i att minska trycket på Libyens landgränser, föra en fördjupad dialog och samarbete med samtliga länder som angränsar Libyen samt att hitta synergier mellan Maltadeklarationen och handlingsplanen för Vallettaprocessen. Vid mötet kommer ministrarna ges möjlighet att ge sina synpunkter på hur medlemsstaterna bäst kan ge stöd till kommissionen och EU:s utrikestjänst i det fortsatta arbetet med genomförandet av Maltadeklarationen, varvid ordförandeskapet har ställt ett antal frågor till medlemsstaterna.

Maltadeklarationen

Europeiska rådet välkomnade och antog den så kallade Maltadeklarationen vid det informella mötet i Valletta den 3 februari 2017. Deklarationen följer innehållet i den Höga representantens och kommissionens gemensamma meddelande av den 25 januari 2017 om migration längs den centrala Medelhavsrutten. Ordförandeskapet har i nära samarbete med EU:s utrikestjänst och kommissionen presenterat en genomförandeplan för särskilt angelägna åtgärder.

Vallettaprocessen

Den 8-9 februari 2017 ägnades ett möte för högre tjänstemän (SOM) till uppföljning kring och genomförande av den handlingsplan som antogs vid migrationstoppmötet EU-Afrika inom ramen för Vallettaprocessen i november 2015. Majoriteten underströk där vikten av fortsatt balans mellan handlingsplanens fem huvudområden och var eniga kring behovet av ökade ansträngningar. De antagna gemensamma slutsatserna innehåller prioriteringarna för 2017 med fokus på (i) jobbskapande och ekonomiska möjligheter i transit- och ursprungsländer; (ii) laglig migration; (iii) ökade insatser inom skydd och assistans för migranter i sårbara situationer; (iv) hantering av migration, inkl. bekämpning av organiserad brottslighet och smuglingsnätverk samt (v) ett mer effektivt återvändande och återtagande. De regionala Rabat- och Khartoumprocesserna fick förnyat mandat att överse genomförandet och

Vallettaprocessens innevarande ordförande Etiopien kommer att kalla till ett nästa uppföljande möte i Addis Abeba i början av 2018.

Det finns inte något konkret förslag till särskilda mottagningsläger i Libyen för EU att ta ställning till.

Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar uppföljningen av de prioriteringar som slogs fast i Maltadeklarationen med syfte att rädda liv och förhindra människosmuggling. Regeringen understryker vikten av att genomförandet ska ske i enlighet med internationell rätt samt att respekten för principen om non-refoulement och rätten att söka asyl upprätthålls.

Regeringen stödjer utökade ansträngningar av IOM och UNHCR längs den centrala Medelhavsrutten inte minst till förmån för kvinnor, barn och sårbara grupper. Detta gäller även aktiviteter för att finna alternativa lösningar till förvar och få till stånd ökat frivilligt återvändande och återetablering samt för att bereda internationellt skydd genom vidarebosättning. UNHCR och IOM är centrala aktörer för ett rättssäkert genomförande med respekt för mänskliga rättigheter.

I Libyen måste ansträngningarna baseras på noggrann konfliktanalys, beaktande av den bräckliga politiska processen och bidra till en fredlig lösning på konflikten. Regeringen anser det viktigt att genomförandet sker i enlighet med internationell rätt, inklusive FN:s sanktionsregim och dess vapenembargo, samt inom ramen för respektive aktörs befintliga mandat.

Regeringen är positiv till ett samordnat praktiskt samarbete för att stärka ursprungs- och transitländerns egen kapacitet att hantera alla aspekter av migration inklusive bekämpning av människosmuggling. De nya initiativen måste ses i ett helhetsperspektiv. I genomförandet måste de bakomliggande orsakerna till ofrivillig migration längs den centrala Medelhavsrutten beaktas. Vidare måste ODA-kriterierna respekteras.

Regeringen ser Vallettaprocessen som ett viktigt led i att åstadkomma fördjupat partnerskap på migrationsområdet mellan EU och Afrika genom långsiktigt och hållbart samarbete. Regeringen stödjer handlingsplanens sammanhängande ansats och verkar för att arbetet ska genomföras med fortsatt starkt fokus på grundorsaker till ofrivillig och irreguljär migration, med respekt för mänskliga rättigheter samt gå hand i hand med målsättningarna i det långsiktiga utrikes- utvecklingsarbetet.

Regeringen välkomnar den fortsatta uppföljningen och utvärderingen inom rådet, både för att finna synergier och undvika överlappningar. Regeringen är inte beredd att gå med på några nya åtaganden på EU-budgeten, eventuella bidrag från medlemsstaterna ska vara frivilliga.

**b) Utstationering till byråerna och omplacering
= Diskussion**

Avsikten med behandlingen i rådet
Diskussion

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Den 6, 9 och 27 november 2015 och den 19 februari, 4 mars, 15 april, 13 maj, 3 juni, 7 oktober och 2 december 2016.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:
Information till socialförsäkringsutskottet den 5 och 26 november 2015 och den 3 mars, 14 april, 12 maj, 26 maj, 24 november och 1 december 2016.

Bakgrund

På rådet för rättsliga och inrikes frågor den 27-28 mars kommer en diskussion äga rum om genomförandet av de åtgärder man beslutat vidta för att hantera migrationssituationen.

Svensk ståndpunkt

EU måste solidariskt genomföra de beslut som fattats för att gemensamt lösa migrationssituationen.

Det är viktigt att EU-rätten och internationell rätt efterlevs vid genomförandet av uttalandet på migrationsområdet mellan EU och Turkiet. Asylrätten ska värnas. Uttalandet måste följas upp för att säkerställa att detta sker.

Medlemsstaterna måste bidra till det operativa stödet (personal och utrustning), särskilt till Grekland.

Medlemsstaterna måste öka antalet platser för att motta skyddsbehövande syrier från Turkiet.

Det är prioriterat att få stopp på människosmugglingen för att förhindra dödsolyckor. Sverige arbetar för att skapa lagliga vägar in till EU för att söka asyl.

Det är nödvändigt att fortsatt fokusera på ett bättre återvändande och ett bättre samarbete om återtagande med tredjeländer.

8. Återvändandepolitik: effektivare återvändanden¹ (Sr Johansson)

a) Kommissionens rekommendation om effektivare återvändanden vid tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG

- b) Meddelande från kommissionen om en effektivare återvändandepolitik i Europeiska unionen – en förnyad handlingsplan**
= **Riktlinjedebatt**

Avsikten med behandlingen i rådet
Riktlinjedebatt

Dokument: 7112/17 MIGR 33 COMIX 180 (bifogas)

Tidigare dokument:
6949/17 MIGR 29 COMIX 170
6943/17 MIGR 28 COMIX 166 + ADD 1

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: -

Bakgrund

I september 2015 antog kommissionen meddelandet EU:s handlingsplan för återvändande. Meddelandet omfattade ett antal förslag till åtgärder som syftade till att förbättra effektiviteten i EU:s återvändandesystem. Det handlade bland annat om åtgärder för att stödja genomförandet av självmant återvändande, säkerställa tillämpning av gällande regelverk och ett förstärkt samarbete med tredjeländer. De flesta av dessa åtgärder har nu genomförts eller är under genomförande men ytterligare ansträngningar anses behövas för att öka återvändandet.

Bland annat har Europeiska rådet i slutsatser från den 20-21 oktober 2016 efterlyst en förstärkning av de nationella återvändandeförfarandena. I Maltadeklarationen den 3 februari 2017 välkomnade stats- och regeringscheferna kommissionens avsikt att snabbt lägga fram en uppdaterad EU-handlingsplan för återvändande och att ge vägledning när det gäller en utökning av EU:s och medlemsstaternas faktiska genomförande av återvändanden samt ett effektivt återtagande med utgångspunkt i det befintliga regelverket.

Den 2 mars 2017 presenterade kommissionen ett meddelande om en förnyad handlingsplan för återvändande. Fokus ligger i huvudsak på utveckling av redan genomförda eller pågående åtgärder på EU-nivå. Specifika åtgärder som nämns innefattar bl.a. ökat finansiellt och operationellt stöd till medlemsstaterna från kommissionen, ett enhetligt tillvägagångssätt av medlemsstaterna avseende stöd till frivilligt återvändande och återintegrering samt fortsatt dialog med tredje länder i syfte att få till stånd ett ändamålsenligt samarbete om återtagande.

I anslutning till den förnyade handlingsplanen presenterade kommissionen den 7 mars 2017 en rekommendation om effektivare återvändanden vid tillämpningen av återvändandedirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG av den 16 december 2008 om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna). I rekommendationen ges vägledning om hur medlemsstaterna kan effektivisera sina nationella återvändandeförfaranden inom ramen för det handlingsutrymme som ges i återvändandedirektivet.

I Europeiska rådets ordförandeslutsatser den 9 mars 2017, som fick stöd av 27 medlemsstater, anges att Europeiska rådet välkomnar meddelandet från kommissionen om en förnyad handlingsplan för återvändande, som efterlystes i Maltadeklarationen, samt den åtföljande rekommendationen till medlemsstaterna, och uppmanar rådet att snabbt behandla dessa.

Vid RIF-rådet förväntas en allmän riktlinjedebatt hållas om återvändandepolitiken med utgångspunkt i kommissionens meddelande om förnyad handlingsplan för återvändande och den åtföljande rekommendationen till medlemsstaterna.

Svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och rekommendation.

En väl fungerande ordning för återvändande är viktig för ett gemensamt och hållbart europeiskt migrationssystem. Regeringen ställer sig därför bakom utökade ansträngningar i syfte att verkställa återvändandebeslut och som säkerställer att detta sker på ett rättssäkert och värdigt sätt med full respekt för grundläggande rättigheter och principen om non-refoulement. Den förnyade handlingsplanen och rekommendationen utgör en bra utgångspunkt för det fortsatta arbetet med att få till stånd en ändamålsenlig ordning.

9. En europeisk gräns- och kustbevakning: Genomförande (sr Ygeman) = Lägesrapport

Avsikten med behandlingen i rådet

Presentation av kommissionens andra lägesrapport om genomförandet av den nya gräns- och kustbevakningsbyrån.

Dokument: 6945/17 FRONT 104 SIRIS 42 COMIX 168 (bifogas)

Tidigare dokument: Fakta-PM 2015/16:FPM45

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Den 19 februari 2016 inför RIF-rådet den 25 februari, den 4 mars 2016 inför RIF-rådet den 10-11 mars, den 15 april inför RIF-rådet den 21 april, den 13 maj inför RIF-rådet den 20 maj, den 3 juni inför RIF-rådet den

9-10 juni, genom skriftligt samråd (underlag översänt den 9 september) inför rådets skriftliga antagningsförfarande av förordningen den 13-14 september samt den 7 oktober 2016 inför RIF-rådet den 13-14 oktober 2016.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:
Information till justitieutskottet den 2 februari 2016, överläggning med justitieutskottet den 11 februari, information till utskottet den 3 mars 2016 inför RIF-rådet den 10-11 mars, den 15 april inför RIF-rådet den 21 april, den 12 maj inför RIF-rådet den 20 maj, den 30 maj (skriftlig) inför RIF-rådet den 9-10 juni samt den 6 oktober 2016 inför RIF-rådet den 13-14 oktober 2016.

Bakgrund

Kommissionen distribuerade sin första rapport över genomförandet av EU:s nya gräns- och kustbevakningsbyrå (Frontex) i januari 2017. I den nu aktuella andra uppföljningsrapporten konstaterar kommissionen att det på en rad punkter kvarstår delar av genomförandeplanen där medlemsstaterna (och i vissa fall institutionerna) ännu inte uppfyllt sina åligganden. Samtliga berörda uppmanas att så snart som möjligt uppfylla de krav som uppställs.

- 10. Nätverket för kunskapsspridning om radikaliserings:** Fortsatt arbete
= Lägesrapport

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: –

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: –

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: –

Bakgrund

Radicalisation Awareness Network (RAN) lanserades av kommissionen 2011 som ett nätverk för yrkespersoner som på olika sätt har en roll i arbetet att förebygga extremism. RAN omfattar nio nätverk för olika yrkesgrupper eller särskilda tema, som t.ex. RAN POL för polisen och RAN EDU för lärare och andra inom utbildningssektorn. Totalt samlar RAN:s nätverk över 2 000 yrkespersoner varav flera svenska. Arbetet i RAN finansieras av kommissionen.

11. Övriga frågor

- a) **Konferensen "Managing Migration Challenges Together", Wien, den 8 februari 2017 (Sr Johansson)**
= **Information från Österrike**

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från Österrike om konferens som ägt rum i Wien 8 februari 2017.

Bakgrund

Sedan hösten 2015 har Österrike stått värd för möten gällande migrations- och flyktingsituationen med fokus på Västra Balkan. Deltagande länder har varit de närmast geografiskt berörda (dvs. inte Sverige).

- b) Uppföljning av EU:s internetforum (december 2016): Möte med stora internetföretag i Förenta staterna (Sr Ygeman)**
 = **Information från ordförandeskapet och kommissionen**

Avsikten med behandlingen i rådet

Information och uppföljning av mötet med EU Internet Forum 8 december 2016.

Dokument: -

Tidigare dokument: 13771/16

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Den 11 november 2016 inför rådsmöte den 18 november.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: JuU den 10 november inför rådsmöte den 18 november.

Bakgrund

EU Internet Forum lanserades i samband med en middag i december 2015 i närvaro av EU:s inrikesministrar, kommissionärerna Avramopoulos (inrikes frågor) och Jourová (rättsliga frågor), ett antal amerikanska it-företag, Europol och EU:s samordnare i terrorismfrågor.

I samband med lanseringen presenterades ett gemensamt uttalande som dels säger att deltagarna är överens om två övergripande målsättningar, dels redogör för diskussioner kring ett antal åtgärder för att nå målsättningarna. De två övergripande målsättningarna är:

- att begränsa tillgängligheten av material på internet som stödjer terrorism eller anstiftar till våld,
- att verka för och öka effektiviteten i motberättelser på internet och att stödja media i samarbete med det civila samhället.

Bildandet av EU Internet Forum följdes upp vid ett möte i anslutning till RIF-rådet den 8 december 2016. Vid det mötet konstaterades att arbetet hade utvecklats och att det ska fortsätta, bl.a. genom ett program för att stödja civilsamhället i dess roll att ta fram ”motberättelser”.

- c) **Lagring av uppgifter (*Sr Ygeman*)**
= **Information från ordförandeskapet**

Se rådets dagordning, punkten 15.

RÄTTSLIGA FRÅGOR

Lagstiftningsöverläggningar

12. **Tillhandahållande av digitalt innehåll:** Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll
(första behandlingen) (Sr Johansson)
= Lägesrapport

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: KOM (2015) 634 slutlig 2015/0287 (COD)
Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om vissa aspekter på avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll
Fakta-PM Justitiedepartementet 2015/16:FPM36
6150/16 LIMITE JUSTCIV 17 CONSOM 30 DIGIT 10 AUDIO 12 CODEC 165
8879/16 LIMITE JUSTCIV 110 CONSOM 105 DIGIT 49 AUDIO 58 CODEC 645
14495/16 LIMITE JUSTCIV 300 CONSOM 280 DIGIT 132 AUDIO 125 DAPIX 210
DATAPROTECT 99 CODEC 1671

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 4 mars, 3 juni och 2 december 2016

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:
Information till Civilutskottet den 9 februari och 22 november 2016. Överläggning med Civilutskottet den 12 maj 2016 om svensk ståndpunkt.

Bakgrund

Förslaget har sin bakgrund i kommissionens meddelande i maj 2015 om en digital inre marknadsstrategi för Europa (se faktapromemoria 2014/15:FPM35). Strategin för den digitala inre marknaden är prioriterad och att främja den gränsöverskridande e-handeln är en av regeringens övergripande prioriteringar inom strategin. I kommissionens initiativ ingår även av ett förslag till direktiv om vissa aspekter på avtal om försäljning av varor på nätet eller annars på distans. För en närmare redogörelse för bakgrunden till direktivet om avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll hänvisas till faktapromemoria 2015/16:FPM36.

Första behandlingen av förslaget pågår både i rådet och i Europaparlamentet. IMCO och JURI har ett gemensamt ansvar för parlamentets behandling av förslaget. Den 7 november 2016 presenterade rapportörerna i dessa utskott ett förslag till rapport. LIBE yttrade sig den 21 november 2016 till IMCO och JURI. Europaparlamentet synes i huvudsak vara positivt till direktivförslaget men utskotten har ännu inte tagit slutlig ställning till förslaget, inklusive frågan om harmoniseringsgrad.

13. Bekämpning av ekonomisk brottslighet och finansiering av terrorism (Sr Johansson och Sr Ygeman)

- a) **Penningtvätt:** Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om bekämpning av penningtvätt genom straffrättsliga bestämmelser (**första behandlingen**) (Sr Johansson)

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om straffrättsliga åtgärder mot penningtvätt (KOM 2016(826)) samt faktrapromemoria 2016/17:FPM56 om ett straffrättsligt direktiv om penningtvätt.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:
Information om direktivförslaget och regeringens inställning till detta har lämnats till justitieutskottet den 16 februari 2017.

Bakgrund

Kommissionen lämnade i februari 2016 ett meddelande till Europaparlamentet och rådet om en åtgärdsplan för förstärkning av kampen mot finansiering av terrorism (KOM (2016)50). Av åtgärdsplanen framgår att alla medlemsstater har straffbelagt penningtvätt men att det finns skillnader när det gäller definitioner och påföljder som bedöms hindra gränsöverskridande samarbete mot penningtvätt och direkt påverka åtgärder mot finansiering av terrorism. Mot bakgrund av detta meddelade kommissionen att den avsåg att föreslå ett direktiv om kriminalisering av penningtvätt och tillämpliga sanktioner.

Som en del av åtgärdsplanen beslutade kommissionen den 21 december 2016 om ett förslag till direktiv om åtgärder mot penningtvätt på straffrättens område. Tre möten med rådsarbetsgruppen (DROIPEN) har hittills hållits. Förhandlingarna har hittills inte inneburit några svårigheter för svensk del.

Vid rådsmötet den 27-28 mars 2017 kommer en lägesrapport ges.

- b) **Förverkande:** Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och förverkande (**första behandlingen**) (*sr Ygeman*)
= Lägesrapport

Avsikten med behandlingen i rådet
Lägesrapport

Dokument: Det har inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Fakta-PM (2016/17:FPM60) och kommissionens förslag (KOM(2016) 819 slutlig)

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Förslaget är ännu inte behandlat vid samråd med EU-nämnden.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:
Överläggning med justitieutskottet den 21 februari 2017.

Bakgrund

Kommissionen presenterade i februari 2016 en handlingsplan mot finansiering av terrorism. Planen omfattade bland annat att försäkra ömsesidigt erkännande inom Europeiska unionen avseende frysning och förverkande. Den 21 december 2016 presenterades kommissionens förslag till förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och förverkande.

Förslaget avses ersätta rådets rambeslut 2003/577/RIF om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial och rådets rambeslut 2006/783/RIF om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på beslut om förverkande. Båda rambesluten syftar till att förenkla åtkomsten av tillgångar över gränserna och bygger på principen om ömsesidigt erkännande. Som huvudregel kräver de att beslut avseende frysning respektive förverkande i en medlemsstat ska erkännas och verkställas i en annan medlemsstat.

Förslagets övergripande syfte är att skapa ett nytt och heltäckande rättsligt ramverk för ömsesidigt erkännande av förverkande och frysning av brottsliga tillgångar i syfte att förenkla och effektivisera återvinningen av brottsliga tillgångar över gränserna. För att åstadkomma detta föreslås bland annat klara tidsfrister för samarbetet samt ömsesidigt erkännande av fler typer av förverkandebeslut än tidigare samarbete. Till exempel föreslås ömsesidigt erkännande av beslut om förverkande utan föregående fällande dom. Förslaget omfattar dock endast beslut som meddelats inom ramen för ett straffrättsligt förfarande. Vidare är ett syfte med förslaget att frysta och förverkade tillgångar i första hand ska återgå till det brottsoffer som förlorat dem.

Texten har behandlats vid två rådsarbetsgruppsmöten (den 13 januari 2017 respektive den 16–17 februari 2017). En första artikelgenomgång pågår dock fortfarande. Medlemsstaterna har överlag ställt sig positiva till förslaget. Det har varit en del diskussion om

valet av rättsakt. Vissa medlemsstater, däribland Sverige, har verkat för att förslaget i stället ska presenteras i form av ett direktiv. Vidare har det lagts fram förslag till nya vägransgrunder. Sverige har föreslagit en vägransgrund som omfattar våra svenska grundlagsregler om tryck- och yttrandefrihet. Den främsta kritiken mot förslaget har rört de korta tidsfrister som föreslås. Sverige har dock gett sitt stöd till tidsfristerna.

14. Övriga frågor (Sr Johansson, Sr Ygeman)

= Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet om aktuella lagstiftningsförslag.

Bakgrund

Ordförandeskapet har ännu inte meddelat något om dagordningspunktens innehåll.

Icke lagstiftande verksamhet

15. Lagring av uppgifter (Sr Ygeman)

= Information från ordförandeskapet

Avsikten med behandlingen i rådet

Information från ordförandeskapet

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: -

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Den 27 maj 2014 lämnades information om EU-domstolens avgörande den 8 april 2014 i *Digital Rights Ireland*-målet. Den 27 november 2015 lämnades information om den pågående diskussionen på EU-nivå om vägen framåt efter det avgörandet.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:

Information om EU-domstolens dom i *Digital Rights Ireland*-målet lämnades till justitieutskottet den 8 och 26 maj 2014. Den 26 november 2015 lämnades information om den pågående diskussionen på EU-nivå om vägen framåt efter det avgörandet.

Bakgrund

Datalagringsdirektivet (2006/24/EG) syftade till att harmonisera medlemsstaternas regler om skyldigheter för operatörer att lagra trafik- och lokaliseringssuppgifter för brottsbekämpande ändamål. EU-domstolens avgörande den 8 april 2014 i *Digital Rights Ireland*-målet ogiltigförklarade datalagringsdirektivet. I domen slog EU-domstolen fast att direktivet innebar ett omfattande och särskilt allvarligt intrång i rätten till privatliv och skyddet av personuppgifter, men att en skyldighet att lagra uppgifter ändå är en ändamålsenlig åtgärd för att uppnå syftet att bekämpa allvarlig

brottslighet och upprätthålla allmän säkerhet. EU-domstolen fann dock vid en samlad bedömning att direktivet inte var proportionerligt i förhållande till rätten till privatliv och rätten till skydd av personuppgifter i EU-stadgan, eftersom direktivet inte fastställde tydliga och preciserade regler för omfattningen av intrånget i rättigheterna och därmed inte begränsades till vad som var absolut nödvändigt för att uppnå syftet.

Kammarrätten i Stockholm begärde i ett mål mellan tillsynsmyndigheten Post- och telestyrelsen (PTS) och teleoperatören Tele2 ett förhandsavgörande från EU-domstolen beträffande frågan om de svenska reglerna om datalagring för brottsbekämpande ändamål är förenliga med EU-rätten (C-203/15 Tele2 Sverige). EU-domstolens dom kom den 21 december 2016. Avgörandet klargör att svensk rätt inte står i överensstämmelse med EU-rätten på ett flertal punkter. Bland annat underkänner EU-domstolen det svenska systemet med generell datalagring. Även kammarrätten, som kom med sin dom den 7 mars 2017, menar att de svenska bestämmelserna om datalagring för brottsbekämpande syften står i strid med unionsrätten.

I februari 2017 tillsatte regeringen en utredning som ska se över hur det svenska regelverket förhåller sig till domen och föreslå de ändringar som behövs.

Konsekvenserna av EU-domstolens dom i Tele2-målet har diskuterats vid en frukost och vid ett informellt möte sammankallat av Storbritannien i samband med det informella RIF-rådet den 26 januari 2017. Samtliga medlemsstater var överens om att domen kommer att få konsekvenser för de brottsbekämpande myndigheternas möjligheter att utreda och lagföra brott. En expertgrupp rörande datalagring kommer på initiativ av ordförandeskapet att inrättas för att i huvudsak utbyta erfarenheter och diskutera framkomliga vägar på EU-nivå i fråga om datalagring.

16. Straffrätt i cyberrymden: förbättring av samverkan och samarbete (Sr Ygeman)
= Riktlinjedebatt

Avsikten med behandlingen i rådet

Vid rådsmötet ska en riktlinjedebatt hållas om nyckelutmaningar som Europol och Eurojust tidigare identifierat i arbetet med att bekämpa it-relaterad brottslighet.

Dokument: Det har ännu inte presenterats något dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument:

- 10007/16, JAI 552/COPEN 195/DROIPEN 109/CYBER 67/
JAIEX 61/EJUSTICE 121

- 13993/16, CYBER 124/COPEN 319/ENFOPOL 394

- 15072-16, JAI 1037/CYBER 143/COPEN 369/DROIPEN 206/ JAIEX 103/EJUSTICE
210/ENFOPOL 459

- 6890/17, JAI 183/CATS 17/CYBER 26/COPEN 64/ENFOPOL 97/CT 13/TELECOM
52/RELEX 201/SERVICES 3

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Den 27 november 2015, den 4 mars 2016, den 3 juni 2016 och den 2 december 2016.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott: Information till justitieutskottet den 26 november 2015, den 3 mars 2016, i juni 2016 (skriftlig information) och den 1 december 2016.

Bakgrund

Enligt rådsslutsatserna om e-bevisning (dok. nr 10007/16), som antogs i juni 2016, ska en gemensam EU-strategi för förbättrad straffrätt i cyberrymden utarbetas. På rådsmötet i december 2016 delrapporterade kommissionen sitt arbete med uppföljningen av rådsslutsatserna. Medlemsstaterna gav då stöd till det arbete som pågår. Slutredovisning kommer att ske vid rådsmötet i juni 2017. Den nya onlinetjänsten, som är en del av kommissionens arbete enligt rådsslutsatserna, ska dock presenteras först i december 2017.

På rådsmötet i december 2016 enades medlemsstaterna även om hur man skulle arbeta vidare kring kryptering, bl.a. genom att påbörja en reflektionsprocess.

Som ett led i denna process har ordförandeskapet tagit fram ett diskussionspapper inför kommande rådsmöte. Ordförandeskapets syfte med diskussionspappret är att öka medvetenheten om frågornas komplexitet och behovet av att adressera dem på ett mångfacetterat och samordnat sätt. I diskussionspappret lyfts ett antal olika frågor som Europol och Eurojust i en rapport från 2015 identifierade som nyckelutmaningar i arbetet mot it-relaterad brottslighet: a) förlust av data, b) avsaknad av lokalisering, c) rättsligt ramverk, d) samarbete mellan myndigheter och privata företag, e) internationellt samarbete samt f) fortsatta hot mot internetmiljön och bristen på korresponderande expertis.

Ordförandeskapet presenterar problemställningar i relation till respektive fråga och redovisar vilket arbete som pågår för att bemöta problemen. Ordförandeskapet lyfter bl.a. följande:

- I en alltmer digitaliserad värld har tillgång till datauppgifter blivit ett nödvändigt verktyg för att effektivt bekämpa och förebygga brott. Detta arbete måste dock ske i balans med respekten för grundläggande rättigheter såsom dataskydd. Det konstateras att Tele2-domen har skapat osäkerhet när det gäller de nationella myndigheternas möjligheter att få tillgång till data och försvårat gränsöverskridande samarbete. Kommissionen arbetar för att ta fram riktlinjer i syfte att hjälpa medlemsstaterna att utforma lagstiftning som är förenlig med domen. Förhandlingarna om den nya e-privacyförordningen beaktar också denna utveckling. Kryptering är normalt ett viktigt verktyg för att förebygga it-relaterad brottslighet och för att skydda enskildas integritet. Med hänsyn till att tekniken numera används i kriminellt syfte uppkommer särskilda utmaningar för brottsbekämpningen. Här hänvisar ordförandeskapet till den reflektionsprocess som ministrarna enades om i december 2016.

- Lagring i molnet, kryptering, anonymiseringstjänster m.m. innebär utmaningar för att lokalisera gärningsman och elektronisk bevisning. Det pågår arbete avseende exekutiv jurisdiktion (myndigheters rätt att på egen hand säkra bevisning) som en del i arbetet med uppföljning av rådsslutsatserna. Även Europarådet fokuserar på dessa frågor. Olikheter i medlemsstaternas rättsliga ramverk försvårar också en effektiv brottsutredning i cyberrymden. Uppföljningen av rådsslutsatserna, diskussioner om datalagring och arbete i Europarådet syftar till att avhjälpa detta.
- Det konstateras vidare att samarbetet mellan myndigheter och privata företag är avgörande i kampen mot it-relaterad brottslighet. Företagen innehar ofta de uppgifter som behövs som e-bevisning samt verktyg och kapacitet att t.ex. blockera illegalt innehåll på nätet. Det konstateras att det finns flera pågående initiativ och att dataskyddsregler särskilt måste beaktas i det arbetet. Med hänsyn till den it-relaterade brottslighetens gränsöverskridande dimension är internationellt samarbete avgörande, särskilt för att få tillgång till e-bevisning. Rättslig hjälp är den huvudsakliga mekanismen för att få tillgång till bevisning över gränserna. Det pågående arbetet enligt rådsslutsatserna med att effektivisera det förfarandet är därför viktigt. Det krävs även bilaterala diskussioner med strategiska partners, såsom USA.
- Det konstateras vidare att de ständigt föränderliga hoten mot internetmiljön som bl.a. ny teknik medför gör det svårt för lagstiftare, brottsutredare och rättsliga myndigheter att hålla jämna steg. Ansträngningar görs inom ramen för bl.a. det europeiska rättsliga nätverket för cyberbrottslighet för att öka medvetenheten om cybersäkerhet och fördjupa expertisen.

Svensk ståndpunkt

Regeringen kan lämna sitt stöd till den problembeskrivning som behandlas i diskussionspappret. Regeringen ser fram emot fortsättningen och den kommande rapporteringen om framstegen i arbetet kring e-bevisning och kryptering. Det arbetet kan i förlängningen innebära att svenska brottsbekämpande myndigheter får bättre verktyg för att beivra it-relaterad brottslighet. Under tiden bör expertdiskussionerna fortgå. Det är viktigt att den bild som Eurojust och Europol har av utvecklingen beaktas i sådana diskussioner. Det är dock något tidigt att dra konkreta slutsatser om vad en ny gemensam EU-ansats ska innehålla.

- 17. Återvändande utländska terroriststridande:** politiska alternativ vad gäller straffrättsliga motåtgärder (*Sr Ygeman*)
= Riktlinjedebatt

Avsikten med behandlingen i rådet

Riktlinjedebatt om möjligheterna att kunna ställa ansvariga för terroristbrottslighet till svars för sina handlingar i och kring Syrien och Irak, särskilt inom Daesh.

Dokument: Det har ännu inte presenterats något nytt dokument för behandlingen i rådet.

Tidigare dokument: Diskussionen förväntas utgå från anti-terrorismsamordnarens rapport med rekommendationer från november 2016, dok. 14799/16.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden:

Kampen mot terrorism behandlades under 2015 den 28 januari, den 6 mars, den 12 juni, den 2 och den 7 oktober samt den 20 och den 27 november inför RIF-rådsmöten. 2016 behandlades ämnet inför RIF-rådsmöten, den 4 och den 24 mars, den 15 april, den 3 juni, den 11 oktober samt den 2 december.

Tidigare behandlad vid överläggning med eller information till riksdagsutskott:

Information lämnades under 2015 den 27 januari, den 5 mars, den 11 juni, den 1 oktober samt den 26 november. 2016 har information lämnats den 3 mars, den 14 april, den 2 juni (skriftlig), den 10 oktober och den 1 december. Överläggning hölls den 28 januari 2016.

Bakgrund

EU:s anti-terrorismsamordnare presenterade vid ministerrådsmötet i december 2016 en rapport med rekommendationer till åtgärder för att kunna möta hotet från personer som återvänder till EU efter att ha deltagit i terroristbrottslighet utanför EU och då särskilt i och kring Syrien och Irak, i synnerhet inom Daesh. Rekommendationerna delades upp i sju huvudområden, bl.a. informationsutbyte, strategisk kommunikation, avhoppare och situationen för kvinnor och barn.

Ett av dessa områden lyfts nu fram för särskild politisk debatt på ministernivå - frågan om möjligheterna att kunna väcka åtal mot de personer som gjort sig skyldiga till terroristbrott och andra allvarliga brott. I huvudsak handlar rekommendationerna om att

- utnyttja resurserna vid framförallt Eurojust och Europol,
- se över möjligheterna att säkra inhämtning av bevisning, och
- bidra till rättsprocessen i övrigt genom att EU ger sitt stöd till vissa internationella initiativ för ökad lagföring, inrättande av särskilda tribunaler och stärkande av Iraks rättsväsende.

Inom FN stödjer Sverige aktivt både undersökningskommissionen för Syrien och den oberoende mekanismen för att bistå utredning och åtal i Syrien för de allvarligaste internationella brotten. Inom EU är Sverige ett av de medlemsländer som tydligast driver förslaget om upprättandet av en civil EU-krishanteringsinsats för att stödja och stärka det irakiska rättsväsendet och säkerhetssektorn.

Svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer EU:s arbete mot terrorism. Samarbetet inom EU är centralt för Sveriges internationella arbete mot terrorism.

Sverige har ett ansvar för och ett internationellt åtagande att se till att personer som begår vissa allvarliga brott ställs till svars för sina handlingar. Terrorism ska bekämpas oavsett var den förekommer. Ett välfungerande internationellt rättsligt samarbete är i många fall avgörande för möjligheterna att utreda terroristbrottslighet.

Regeringen välkomnar samordnarens rekommendationer som grund för fortsatta diskussioner. En detaljerad diskussion på expertnivå, förslagsvis inom ansvariga rådsarbetsgrupper, skulle kunna leda till mer konkreta resultat.

18. Övriga frågor (*Sr Johansson, Sr Ygeman*)

Det har ännu inte presenterats några övriga frågor.

Gemensamma kommittén på ministernivå

1. It-åtgärder i samband med gränsförvaltning (*Sr Ygeman*)

- a) **EU-systemet för reseuppgifter och resetillstånd (Etias):** Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av ett EU-system för reseuppgifter och resetillstånd (Etias) (**första behandlingen**)
 - b) **In- och utresesystemet**
 - i) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av ett in- och utresesystem för registrering av in- och utreseuppgifter och av uppgifter om nekad inresa för tredjelandsmedborgare som passerar Europeiska unionens medlemsstaters yttre gränser, om fastställande av villkoren för åtkomst till in- och utresesystemet för brottsbekämpande ändamål och om ändring av förordningarna (EG) nr 767/2008 och (EU) nr 1077/2011 (**första behandlingen**)
 - ii) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2016/399 vad gäller användningen av in- och utresesystemet (**första behandlingen**)
- = Lägesrapport

Se rådets dagordning, punkten 4.

- 2. **En europeisk gräns- och kustbevakning: Genomförande (*Sr Ygeman*)**
- = Lägesrapport

Se rådets dagordning, punkten 9.

3. Övriga frågor (*Sr Johansson, Sr Ygeman*)

Det har ännu inte presenterats några övriga frågor.
